EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2015.4.22.
COM(2015) 178 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

a játékkonzolok környezettudatos tervezésének önkéntes rendszeréről

{SWD(2015) 88 final}
{SWD(2015) 89 final}

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

a játékkonzolok környezettudatos tervezésének önkéntes rendszeréről

1. Bevezetés, jogi keret

Bizonyos kiemelt termékcsoportok esetében a környezettudatos tervezésre vonatkozó követelmények megállapításának jogi keretét az energiával kapcsolatos termékek környezetbarát tervezésére vonatkozó követelmények megállapítási kereteinek létrehozásáról szóló, 2009. október 21-i 2009/125/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[1] (a továbbiakban: keretirányelv) adja.

A keretirányelv 15. cikke (2) bekezdésének a)–c) pontja szerint a kiemelt termékcsoportokra vonatkozóan a következő három feltétel együttes teljesülése esetén vagy kötelező végrehajtási intézkedéseket (azaz bizottsági rendeletet), vagy önszabályozást megvalósító intézkedéseket (azaz önkéntes iparági megállapodásokat) kell elfogadni: (i) a termékcsoportból jelentős mennyiségeket értékesítenek; (ii) a termékcsoportnak jelentős a környezeti hatása; (iii) a termékcsoportban a környezeti hatás szempontjából jelentős javítási potenciál rejlik.

A keretirányelv (18) preambulumbekezdése szerint a kiemelt termékcsoportok esetében a kötelező végrehajtási intézkedésekkel szemben előnyben kell részesíteni az olyan alternatív fellépéseket, mint az iparági önszabályozás vagy az önkéntes megállapodások, ha ezáltal valószínűsíthetően gyorsabban vagy költséghatékonyabb módon lehet elérni a szakpolitikai célokat, mint kötelező erejű rendelkezésekkel.

Az önkéntes megállapodások, illetve az önszabályozás más módjai a keretirányelv alkalmazásában akkor tekinthetők a végrehajtási intézkedés alternatívájának, ha teljesítik a keretirányelv VIII. mellékletében meghatározott kritériumokat.

2. Az iparág által a játékkonzolok kapcsán javasolt önkéntes rendszer

A keretirányelv végrehajtását szolgáló 2009–2011. évi munkatervben az szerepelt, hogy az audio- és videokészülékek termékcsoportja nagy lehetőségeket kínál az üvegházhatású gázok kibocsátásának költséghatékony csökkentésére.

A Bizottság előkészítő vizsgálatoknak vetette alá az audio- és videokészülékeket, köztük a játékkonzolokat.

Az előkészítő vizsgálatok[2] bebizonyították, hogy ez a termékcsoport teljesíti a keretirányelv 15. cikkében meghatározott követelményeket: jelentős mennyiségeket értékesítenek belőle, jelentős a környezeti hatása, és a környezeti hatás szempontjából jelentős javítási potenciál rejlik benne. Következésképpen az audio- és videokészülékeket vagy végrehajtási intézkedés, vagy önszabályozást megvalósító intézkedés útján szabályozni kell.

A videolejátszó és -felvevő készülékek és a kivetítők készenléti és kikapcsolt üzemmódban tanúsított villamosenergia-fogyasztását már megfelelő módon szabályozza a környezettudatos tervezés területén elfogadott 1275/2008/EK bizottsági rendelet. E termékek piaca az elkövetkezendő években várhatóan szűkülni fog, mert egyre terjed a hang- és képtartalom fogyasztását lehetővé tévő internetes videoközvetítések és médiarögzítési képességgel nem

[1] HL L 285., 2009.10.31., 10. o.

[2] EuP előkészítő tanulmány: „A környezettudatos tervezést szabályozó irányelvre alapozva” – az EuP Group elemzése, I., ENTR 3. ütem: audio- és videokészülékek. A zárójelentés 2010 novemberében került közzétételre. A tanulmány a következő internetcímen olvasható: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/ecodesign/product-groups/sound-imaging/files/lot3-sound-and-image-final_en.pdf

rendelkező készülékek használata. A szóban forgó termékpiacon belül várhatóan a játékkonzolok részpiaca fog egyedül növekedést mutatni.

A játékkonzolok piacán aktív cégek javaslatot tettek egy olyan önkéntes rendszer bevezetésére a környezettudatos tervezés területén, amely konkrét követelményeket fogalmaz meg az EU piacán forgalomba hozott, aktív használat közben 20 wattnál nagyobb teljesítményt felvevő játékkonzolokkal szemben. Az önkéntes rendszerről az aláírók 2014 áprilisában kötöttek megállapodást.

Az önkéntes megállapodást aláíró vállalkozások kötelezettségvállalása értelmében a szóban forgó termékcsoport villamosenergia-fogyasztásának 2020-ban 1 TWh-val kell kisebbnek lennie, ami 0,494 millió tonna elkerült CO_2-kibocsátásnak felel meg.[3]

Az iparág által javasolt önkéntes rendszerrel kapcsolatban a Bizottság teljes hatásvizsgálatot végzett,[4] és a keretirányelv 18. cikke alapján létrehozott, a környezettudatos tervezéssel foglalkozó konzultációs fórum keretében[5] konzultált az érdekeltekkel.

A hatásvizsgálat végkövetkeztetése az volt, hogy a javasolt önkéntes rendszerrel gyorsabban és olcsóbban biztosítható a szakpolitikai célok teljesülése, mint kötelező követelmények bevezetésével. A hatásvizsgálat során az is megállapítást nyert, hogy – a keretirányelv VIII. mellékletében foglalt követelménynek megfelelően – a javasolt rendszer összhangban van a Szerződés összes rendelkezésével (különös tekintettel a belső piacra vonatkozó és a versenyjogi rendelkezésekre), az EU nemzetközi kötelezettségvállalásaival (beleértve a többoldalú kereskedelmi megállapodások rendelkezéseit is) és a keretirányelv célkitűzéseivel, továbbá teljesíti az értékelés különös kritériumait: (i) a részvétel nyitottsága, (ii) hozzáadott érték, (iii) reprezentativitás, (iv) több szakaszban bevezetett kvantitatív célok, (v) a civil társadalom részvétele, (vi) nyomonkövetési és beszámolási kötelezettségek, (vii) költséghatékonyság az önszabályozást megvalósító kezdeményezéssel összefüggő igazgatási feladatok elvégzésében, (viii) fenntarthatóság, (ix) összhang az ösztönzőkkel.

3. Az önkéntes megállapodás elemei

Az önkéntes iparági megállapodás meghatározza az EU piacán forgalomba hozott játékkonzolok környezettudatos tervezésére vonatkozó különös követelményeket.

A keretirányelv vonatkozó követelményének megfelelően az önkéntes rendszer aláírói az érintett gazdasági ágazat túlnyomó többségét képviselik. A megállapodásban minden aláíró vállalta, hogy a piacon általa forgalomba hozott összes játékkonzol legalább 90%-a teljesíteni fogja az irányadó energiahatékonysági minimumkövetelményeket.

A környezettudatos tervezés követelményeinek meghatározása mellett a megállapodás két igazgatási szervről is rendelkezik:

- egy, az aláírók képviselőit tömörítő, a megállapodással összefüggő igazgatási feladatokat ellátó operatív bizottságról, amelynek munkájában megfigyelőként az Európai Bizottság, az EU-tagállamok, illetve környezetvédelmi és fogyasztói szervezetek képviselői is részt vehetnek, valamint

[3] A Department of Energy and Climate Change (Egyesült Királyság) 2014. évi iránymutatásának megfelelően.

[4] A hatásvizsgálatról a Hatásvizsgálati Testület 2013. március 27-én kedvező véleményt fogalmazott meg.

[5] A játékkonzolokra vonatkozó önkéntes rendszert a környezettudatos tervezéssel foglalkozó konzultációs fórum 2012. november 9-én vitatta meg.

- egy, az operatív bizottság által kijelölendő független ellenőrről, aki azt vizsgálja, hogy az aláírók mindegyike teljesíti-e a megállapodásban foglalt vállalásait, és erről jelentéseket készít a Bizottság számára.[6]

A megállapodás mindemellett beszámolási kötelezettségeket is meghatároz, amelyek értelmében minden egyes aláíró fél köteles a független ellenőrnek átadni az általa kért adatokat, továbbá a kötelezettségeit nem teljesítő vállalkozástól megvonható az aláírói státus.

Emellett a megállapodás meghatározza azt az eljárást, amellyel az operatív bizottság módosíthatja a megállapodás rendelkezéseit különösen abból a célból, hogy a követelmények szigorúságát a piaci helyzethez igazítsa.

Annak érdekében, hogy a játékkonzolokra vonatkozó követelményekről minden érdekelt, különösen pedig a megállapodás potenciális aláírói kellő időben pontos és naprakész információkkal rendelkezhessenek, az önkéntes megállapodás mindenkori legfrissebb változata a hatásvizsgálatról készült tanulmánnyal és e jelentéssel együtt folyamatosan hozzáférhető lesz a Bizottságnak a környezettudatos tervezésre vonatkozó politikával foglalkozó, az Europa honlapról elérhető internetes oldalain[7] és a rendszer internetes honlapján.[8] A rendszer internetes honlapja az aláírók által az EU piacán forgalomba hozott összes játékkonzolmodell műszaki adataival és jellemzőivel kapcsolatban is fog tartalmazni információkat.

4. Az önkéntes rendszer elfogadhatósága

Mivel az iparág által a játékkonzolok kapcsán javasolt önkéntes rendszer gyorsabban és olcsóbban biztosítja a szakpolitikai célok teljesülését, mint a kötelező követelmények bevezetése, továbbá megfelel a keretirányelv VIII. mellékletében meghatározott összes kritériumnak, a Bizottság tudomásul veszi, hogy az EU piacán forgalomba hozott játékkonzolok kapcsán a piaci szereplők alkalmazni fogják az iparág által a környezettudatos tervezés területén javasolt önkéntes rendszert. A rendszer alkalmazásának feltételeit az önkéntes iparági megállapodás tartalmazza.

A Bizottság álláspontja szerint ez az önkéntes rendszer elfogadható alternatívája a környezettudatos tervezésre vonatkozó végrehajtási intézkedésnek. Következésképpen a Bizottság mindaddig tartózkodni fog attól, hogy kötelező követelmények útján szabályozza az EU piacán forgalomba hozott játékkonzolok környezettudatos tervezését, amíg az önkéntes megállapodás és annak a javasolt önkéntes rendszer keretében később elfogadott változatai a Bizottság megítélése szerint biztosítják a keretirányelv célkitűzéseinek teljesülését és a keretirányelvben meghatározott alapelvek érvényesülését.

Az önkéntes rendszernek ezen belül alkalmazása teljes időtartama alatt folyamatosan meg kell felelnie a keretirányelv általános célkitűzéseinek, beleértve egyebek mellett a keretirányelv szakpolitikai céljainak teljesüléséhez való hozzájárulást, a játékkonzolok piacán jelen lévő összes szereplő részvétele előtti nyitottságot, az adott gazdasági ágazat túlnyomó többségének lefedését,[9] a megállapodásban megállapított feltételek világos és egyértelmű voltát, az átláthatóságot, a nyomon követés körültekintő megtervezését, valamint azt, hogy a rendszer alkalmazása ne okozzon aránytalan adminisztratív terheket.

Az EU piacán forgalomba hozott játékkonzolok környezettudatos tervezésére vonatkozóan az önkéntes megállapodás jelenlegi szövegében és esetleges későbbi, az önkéntes rendszer keretében elfogadott változataiban megállapított különös követelményeknek hozzáadott

---

6 Ezeket a jelentéseket a Bizottság az érdekeltek elé fogja tárni, és tartalmukat meg fogja velük vitatni.

7 http://ec.europa.eu/energy/efficiency/labelling/agreements_en.htm.

8 www.xxx.eu

9 A forgalomba hozott termékek legalább 70%-át le kell fedni.

értéket kell képviselniük abból a szempontból, hogy javítaniuk kell a szóban forgó termékek környezetre gyakorolt hatásait.

Az önkéntes rendszer aláíróival szemben mindemellett – a Bizottság és az érdekeltek kérésének megfelelően – elvárás, hogy:

- folyamatosan értékeljék a rendszer alkalmazásának eredményeit,
- együttműködjenek a Bizottság szolgálataival, a tagállamokkal és az érdekeltekkel a játékkonzolok környezetvédelmi eredményességének folyamatos javításában, és ennek érdekében törekedjenek különösen az önkéntes megállapodásban megállapított energiafogyasztási célértékek folyamatos felülvizsgálatára és – indokolt esetekben – a rendszer más környezetvédelmi jellemzőkre való kiterjesztésére,
- együttműködjenek a Bizottság szolgálataival, a tagállamokkal és az érdekeltekkel a beszámolási mechanizmus, valamint a nyomonkövetési és az ellenőrzési szabályok javításában,
- az önkéntes megállapodásban megállapított határidőket betartva rendelkezésre bocsássák azokat a releváns adatokat, amelyek felhasználásával a Bizottság és az érdekeltek figyelemmel kísérhetik a megállapodás célkitűzéseinek teljesülését, figyelemmel arra, hogy a megállapodásban az aláírók vállalták, hogy adatokat szolgáltatnak a játékkonzolok minden olyan modelljéről, amelyet az EU piacán forgalomba hoztak, valamint a megállapodás hatálya alá tartozó összes modell energiafogyasztásáról és az önkéntes megállapodásban szabályozott más környezetvédelmi jellemzőiről (például a tájékoztatási követelmények teljesüléséről), továbbá
- törekedjenek annak biztosítására, hogy a potenciális aláírók aktívan bekapcsolódjanak a rendszer működtetésébe.

5. Az önkéntes rendszer figyelemmel kísérése

A keretirányelv VIII. mellékletének 6. pontja értelmében a Bizottság a környezettudatos tervezéssel foglalkozó konzultációs fórum és a keretirányelv 19. cikkének (1) bekezdése szerinti bizottság közreműködésével köteles figyelemmel kísérni egyfelől az önkéntes rendszer alkalmazását és ennek keretében különösen azt, hogy az alkalmazás igazodik-e az általános elvekhez, másfelől pedig a környezettudatos tervezésre vonatkozóan az önkéntes megállapodásban és annak esetleges későbbi változataiban előírt követelmények megfelelőségét.

A Bizottság ennek során megkülönböztetett figyelmet fog fordítani a keretirányelvben, a Bizottság meglévő iránymutatásaiban és a magában a megállapodásban meghatározott beszámolási kötelezettségekre és nyomonkövetési szabályokra. A Bizottság ellenőrizni fogja különösen, hogy a megállapodás rendelkezései és az aláírók általi alkalmazásuk lehetővé teszi-e a Bizottság és az érdekeltek (beleértve a nemzeti hatóságokat is) számára a megállapodás eredményességének és céljai teljesülésének figyelemmel kísérését.

Ha megállapítja, hogy a keretirányelv célkitűzései és általános elvei nem érvényesülnek az önkéntes rendszerben, és/vagy az önkéntes rendszer résztvevői nem csökkentik idővel folyamatosan az energiafogyasztási célértékeket, nem szigorítják az önkéntes megállapodásban meghatározott, az energiafogyasztáson kívüli jellemzőkkel kapcsolatos követelményeket, illetve az indokolt esetekben a megállapodás későbbi változataiban nem vonnak a megállapodás hatálya alá újabb releváns környezetvédelmi jellemzőket, akkor a Bizottság a játékkonzolok környezettudatos tervezésére vonatkozó követelményeket kötelező végrehajtási intézkedés útján fogja elfogadni.

6. Összegzés

Az iparág által a játékkonzolok környezettudatos tervezésére javasolt önkéntes rendszer összhangban van a Szerződés összes rendelkezésével, az EU nemzetközi kötelezettségvállalásaival és a különös értékelési kritériumokkal, ezért a keretirányelv alapján elfogadhatónak kell tekinteni.

A Bizottság vizsgálatai kimutatták, hogy az önkéntes rendszerrel gyorsabban és olcsóbban biztosítható a szakpolitikai célok teljesülése, mint kötelező követelmények bevezetésével.

A Bizottság tudomásul veszi, hogy az EU piacán forgalomba hozott játékkonzolokra a piaci szereplők alkalmazni fogják a környezettudatos tervezés önkéntes rendszerét. A rendszer alkalmazásának feltételeit az önkéntes iparági megállapodás tartalmazza.

A Bizottság álláspontja szerint ez az önkéntes rendszer elfogadható alternatívája a környezettudatos tervezésre vonatkozó végrehajtási intézkedésnek, ezért egyelőre tartózkodik attól, hogy kötelező érvényű követelmények megállapításával szabályozza az EU piacán forgalomba hozott játékkonzolok környezettudatos tervezését.

A Bizottság folyamatosan figyelemmel fogja kísérni az önkéntes rendszer alkalmazását. Ha ennek során megállapítja, hogy a keretirányelv célkitűzései és általános elvei nem teljesülnek, akkor kötelező végrehajtási intézkedés útján követelményeket állapíthat meg a játékkonzolok környezettudatos tervezésére vonatkozóan.